

TACTIEK VAN DE CPN TEN OPZICHTE VAN DE PvdA.

Een partijfunctionaris van enig gewicht heeft zich onlangs in besloten kring ongeveer als volgt uitgelaten:

De CPN zal bij de komende verkiezingen het zwaartepunt van de propaganda richten tegen de KVP, belichaamd in de figuur van Romme. De partijleiding staat op het standpunt, dat nooit gehoopt behoeft te worden op samenwerking in de toekomst met groepen in de PvdA, als de CPN op deze partij als geheel aanvallen gaat richten. Hoewel het vele partijgenoten niet gemakkelijk zal vallen de leiding van de PvdA als geheel te ontzien, zullen zij toch moeten leren zich op dit punt te beheersen. De CPN zal vermijden de fout te maken van de Duitse partij, de KPD, die vóór 1933 haar hoofdaanvallen richtte op de sociaal-democraten en door deze houding mede Hitler de kans gaf om de macht te grijpen. De leiding van de CPN zal niet aarzelen om overal in de partij drastisch in te grijpen waar men vasthoudt aan de opvatting, dat niet Romme maar Drees en zijn aanhang als de hoofdvijand moet worden beschouwd.

Naar aanleiding van deze uitlatingen moge een korte beschouwing volgen over de politieke lijn van de CPN in het bijzonder met betrekking tot haar houding ten opzichte van de PvdA.

De hoofdtrekken van de politiek der CPN, zoals die tot op heden haar geldigheid behielden, zijn vastgelegd in het op het partijcongres in 1952 goedgekeurde beginselprogramma "De Weg naar een Socialistisch Nederland".

Ingevolge dit programma dient de CPN, uitgaande van de constructie, dat Nederland door Amerika wordt overheerst, te streven naar het herstel van de nationale zelfstandigheid. Omdat de CPN alléén de nationale bevrijding niet kan bewerkstelligen moet getracht worden een nationaal eenheidsfront te formeren met als kern de tot een eenheid te vormen arbeidersklasse, waarvan de partij de voorhoede zal moeten zijn. Om deze kern heen behoren bondgenoten te worden gegroepeerd, die in de eerste plaats moeten worden gezocht in de kringen van boeren, middenstanders, intellectuelen en kunstenaars.

Wanneer wordt afgezien van kleine zwenkingen in de partijlijn sinds 1952 kan worden gesteld, dat de CPN de tot standkoming van de eenheid van de arbeidersklasse ziet als hoofdvoorwaarde voor het vormen van het nationale eenheidsfront. Waar de massa der arbeiders zich bevindt in de organisaties van de PvdA en het NVV houdt dit in, dat de partij moet pogen deze massa uit die organisaties los te weken of op zijn minst ze zó te beïnvloeden dat zij aan de politiek van deze organisaties een andere, de communisten welgevallige richting gaat geven. Hiermede is het grondpatroon van de communistische tactiek getekend: trachten de massa van de

"goede" socialisten te vervreemden van haar "rechtse" leiders, die - zoals Paul de Groot op het 1952-congres nog naar voren bracht - geheel zijn overgelopen naar het kamp van de imperialisten, van het grote kapitaal en zijn totalitaire oorlogspolitiek.

Sinds 1952 valt in de communistische methodiek om het gestelde doel te bereiken enige verfijning op te merken.

Nadat op het 1952-congres Romme en Drees nog in één adem als gelijkwaardige vertegenwoordigers van de reactie waren genoemd, werd in de Juni-resolutie van 1953 vastgesteld, dat bij de verkiezingen onvoldoende nadruk was gelegd op de strijd tegen de Katholieke en Christelijke reactie. De partijgenoten werd in deze resolutie voorgehouden, dat zij niet mochten verflauwen in hun critiek op de rechtse PvdA- en NVV-leiders, doch dat deze critiek moest worden gebracht in verband met hun dienstbaarheid aan de reactie.

In het zicht van de verkiezingen van 1954 gaf Paul de Groot op de partijbestuurszitting van September 1953 en in zijn brochure van Maart 1954 "Romme legt de kaarten op tafel" een verdere uitwerking van dit thema. Een concretisering van deze gedachten voor de dagelijkse praktijk en agitatie kwam tot stand in het aanheffen van de leuze "Eenheid tegen Romme". Deze leuze was, zo werd later verklaard, de direct hanteerbare en agitatorische formulering van de visie van het partijbestuur, dat de partij aan de arbeidersklasse haar hoofdvijand moest voor ogen stellen, wilde zij er ooit in slagen de eenheid van de arbeidersklasse te bewerkstelligen.

De communistische propaganda werd bij de verkiezingen in 1954 volledig gericht tegen de hoofdvijand Romme en de KVP; de "rechtse" leiders van de PvdA en het NVV werden niet langer rechtstreeks aangevallen maar werden als dienstbaren van de reactie getekend. Ook onthield de CPN zich er van hen met betrekking tot hun persoonlijk leven aan te vallen.

De verschijning van het Bisschoppelijk Mandement medio 1954 kwam de CPN-leiding bijzonder goed van pas. Zij kon er mee aantonen, dat de anti-Romme-politiek juist was en tevens kon zij er de oppositionele geluiden binnen de partij tegen de door haar uitgestippelde koers mee doen verstommen. Op het jongste partijcongres (April 1955), dat geheel gewijd was aan de organisatorische problemen van de CPN, is de politieke lijn niet in discussie geweest, omdat men uitging van de vaststelling dat deze juist was. In de discussiegrondslag voor het congres werd evenwel nog enige aandacht geschonken aan de interne moeilijkheden bij de doorvoering van de anti-Romme koers. Vastgesteld werd daarin, dat de sectarische stroming, die de juistheid van deze koers niet wilde erkennen zich nog manifesteerde door het Mandement te verzwijgen en dat tegen partijgenoten, die zich hieraan schuldig maakten, met kracht zou worden opgetreden.

Met het oog op de verkiezingen in 1956 gaf Harry Verhey, bij de bespreking op het partijcongres van het plan voor de verkiezingscampagne, enige tactische aanwijzingen. Hij wees er op dat in de strijd noch de leiding en de aanhang van de PvdA over één kam mochten worden geschoren, noch de leiding in het algemeen mocht worden aangevallen. De communisten moeten altijd de namen van die leiders in de PvdA noemen, die handelen

tegen het belang van het volk, zoals Vermeer, Goedhart, Vermeulen, De Kadt e.a. Het vuur van de agitatie moet, aldus Verhey, gericht zijn op de pro-Duitse en de Amerikaanse leiders in de PvdA.

Uit het zich speciaal tot de socialisten richtende gedeelte van de oproep van het dagelijks bestuur der CPN d.d. 2 Juli 1955 blijkt duidelijk, welk een uiterst gematigde - daardoor wellicht gevaarlijker - koers de partij thans ook ten opzichte van de PvdA volgt.

Het lijkt zelfs niet uitgesloten, dat men in communistische kring speelt met de gedachte van samenwerking in organisatorisch verband met de PvdA. In haar jongste verklaring stelt het dagelijks bestuur namelijk, dat de communisten alles zullen doen wat nodig is om een sfeer van wederzijds vertrouwen te scheppen, waardoor verschillen van mening, die geen beletsel behoeven te zijn voor gemeenschappelijke arbeid, kunnen worden besproken. "We zullen", zo heet het verder, "intussen doorgaan met het smeden van eenheid van actie tussen socialisten en communisten". Dit houdt in, dat de communisten, terwijl zij over gemeenschappelijke arbeid spreken, tevens aankondigen dat zij zullen voortgaan met hun infiltratie- en beïnvloedings-werk in de PvdA en het NVV.

Het is opmerkelijk dat de passage uit de verklaring van het dagelijks bestuur over het doorgaan met het smeden van de eenheid van actie door Marcus Bakker is weggelaten bij aanhalingen, die hij uit de verklaring doet in een artikel in De Waarheid van 3 Augustus 1955. De Waarheid-hoofdredacteur stelt in dit artikel bij de overweging van de betekenis van de Geneefse conferentie voor de Nederlandse politieke verhoudingen vast, dat de ontspanning in de internationale verhoudingen niet kan voorbijgaan aan de betrekkingen tussen de politieke groepen en de arbeidersorganisaties in ons land.

Daarom, aldus Bakker, zij tot de PvdA-aanhang nog eens herhaald wat met zoveel klem is gezegd in de verklaring van het dagelijks bestuur van 2 Juli 1955: "Ook in Nederland is het nodig dat allen die van goede wille zijn er naar streven de spanningen in de onderlinge verhoudingen te verminderen en hun krachten samenvoegen om een op het mandement steunend reactionnair bewind te voorkomen".

Het bovenstaande moge aantonen, dat de in het begin van deze beschouwing vermelde uitlating van een partijfunctionaris een vrij juist beeld geeft van de huidige politieke lijn van de CPN in het bijzonder wat betreft haar tactiek ten opzichte van de PvdA.

6 Augustus 1955.